

APEK

Agencija za pošto in elektronske
komunikacije Republike Slovenije
Stegne 7, p. p. 418
1001 Ljubljana
telefon: 01 583 63 00, faks: 01 511 11 01
e-naslov: info.box@apek.si, <http://www.apek.si>
davčna št.: 10482369

Številka: 0611-5/2012/7
Datum: 5. 10. 2012

Agencija za pošto in elektronske komunikacije Republike Slovenije izdaja po pooblaščenim osebam agencije mag. Rajku Jerencu, po uradni dolžnosti, na podlagi 64. in 65. člena Zakona o poštinih storitvah (Ur. l. RS, št. 51/2009 in 77/2010), ob uporabi določb Zakona o splošnem upravnem postopku (Ur. l. RS, št. 70/2000, 52/2002, 73/2004, 22/2005-UPB1, 119/2005, 24/2006-UPB2, 105/2006-ZUS-1, 126/2007, 65/2008, 47/2009 Odl.US: U-I-54/06-32 (48/2009 popr.), 8/2010) ter določil 18. člena Zakona o inšpekcijskem nadzoru (Ur. l. RS, št. 56/2002, 26/2007 in 43/2007-UPB1), v postopku nadzora nad izvajanjem 35. člena Zakona o poštinih storitvah (Ur. l. RS, št. 51/2009 in 77/2010), družbi Pošta Slovenije d.o.o., Slomškov trg 10, 2500 Maribor, ki jo zastopa generalni direktor mag. Boris Novak, naslednjo

ODLOČBO

1. Pošta Slovenije d.o.o., Slomškov trg 10, 2500 Maribor mora v roku 15 dni od vročitve te odločbe odpraviti kršitev tretjega in četrtega odstavka 35. člena ZPSto-2, tako da omogoči dostop do storitve poslovno pismo po posebnih tarifah in z njimi povezanimi pogoji vsem uporabnikom, zlasti posameznim uporabnikom, ki pošiljajo pošto pod podobnimi pogoji (načelo nediskriminacije).
2. Pošta Slovenije d.o.o., Slomškov trg 10, 2500 Maribor mora v roku 15 dni od vročitve te odločbe odpraviti kršitev tretjega in četrtega odstavka 35. člena ZPSto-2, tako da glede storitve poslovno pismo poleg posebnih tarif oblikuje in javno objavi vse z njimi povezane pogoje za dostop do te storitve (minimalna količina, roki prenosa, točke dostopa, mere, dovoljena masa, predpriprava in oprema pošiljk, vključno s posebnimi oznakami ter ostalimi pogoji, ki jih za to storitev uporablja), kot tudi določila tipske pogodbe o poslovnem sodelovanju za to storitev, tako da bodo ti dostopni vsakomur (načelo preglednosti).
3. V tem postopku stroški postopka niso nastali.

Obrazložitev:

Agencija za pošto in elektronske komunikacije Republike Slovenije (v nadaljevanju: Agencija) je v skladu s 64. členom Zakona o poštinih storitvah (Ur. l. RS, št. 51/2009 in 77/2010; v nadaljevanju: ZPSto-2) dne 6. 6. 2012 s pozivom št. 0611-5/2012/1 (v nadaljevanju: poziv) po uradni dolžnosti uvedla postopek nadzora zoper družbo Pošta Slovenije d.o.o., Slomškov trg 10, 2500 Maribor (v nadaljevanju: Pošta Slovenije) nad izvajanjem tretjega in četrtega odstavka 35. člena ZPSto-2 v zvezi s storitvijo poslovno pismo.

Agencija je v pozivu Pošti Slovenije pojasnila, da je na podlagi Splošnih pogojev izvajanja drugih poštних storitev (Maribor, marec 2006; zadnja sprememba: 1. februar 2012) in Cenika poštних storitev v notranjem prometu (veljavnost od 29.6.2011) ugotovila, da je Pošta Slovenije d.o.o. uvedla novo storitev poslovno pismo, ki jo ureja 17. člen Splošnih pogojev. Ta določa, da je poslovno pismo pošiljka v notranjem poštne prometu, ki jo lahko v prenos oddajo pravne osebe in tiste fizične osebe, ki imajo v skladu s predpisi registrirano izvajanje dejavnosti. Prenos se opravlja na način in pod pogoji, za katere se dogovorita uporabnik in izvajalec. Kot izhaja dalje iz poziva, je Agencija Pošti Slovenije pojasnila tudi potek dogodkov pred uvedbo postopka nadzora (dokumenti št. 3832-26/2011/1 z dne 8. 9. 2011, št. 3832-26/2011/3 z dne 23. 9. 2011 in št. 3832-26/2011/6 z dne 17. 10. 2011), v dokumentu št. 3832-26/2011/11 z dne 28.12.2011, ki je bil Pošti Slovenije vročen že dne 29.12.2011 in je bil ponovno priložen k pozivu na izjasnitev z dne 6.6.2012, pa tudi vse bistvene ugotovitve Agencije v zvezi s storitvijo poslovno pismo.

Agencija je Pošti Slovenije nadalje pojasnila materialno pravno podlago za uvedbo predmetnega postopka nadzora ter da je dne 5. 6. 2012 ponovno pregledala na spletni strani Pošte Slovenije objavljene Splošne pogoje izvajanja drugih poštних storitev (Maribor, marec 2006; zadnja sprememba: marec 2012; v nadaljevanju: Splošni pogoji) in Cenik poštних storitev v notranjem prometu, ki velja od 1. 6. 2012, na podlagi katerega je ugotovila, da je cena za poslovno pismo (enotne mase) do 50 gramov 0,30 EUR z DDV in 0,25 EUR brez DDV.

Na tej podlagi je Agencija Pošto Slovenije seznanila z ugotovitvami:

- da storitev poslovno pismo ni na voljo vsem uporabnikom poštних storitev, saj je ta na voljo le pravnim osebam in tistim fizičnim osebam, ki imajo v skladu s predpisi registrirano izvajanje dejavnosti;
- da je določilo 17. člena Splošnih pogojev v delu, ki omejuje dostop do storitve poslovno pismo uporabnikom, ki niso pravne osebe ali fizične osebe, ki imajo registrirano dejavnost, v nasprotju s tretjim in četrtem odstavkom 35. člena ZPSto-2;
- da tarife oziroma z njimi povezani pogoji za storitev poslovno pismo niso pregledni, saj pogoji za to storitev niso opredeljeni in javno objavljeni, saj se prenos opravlja na način in pod pogoji, za katere se individualno dogovorita uporabnik in izvajalec (t.j. Pošta Slovenije);
- da je določilo 17. člena Splošnih pogojev, ki ne opredeli jasno pogojev za dostop do storitve poslovno pismo, v nasprotju s tretjim in četrtem odstavkom 35. člena ZPSto-2, saj krši načeli preglednosti in nediskriminacije.

K pozivu je Agencija priložila tudi mnenje Evropske komisije št. 3832-26/2011/13 z dne 23. 4. 2012 (MARKT/E3/DES/mb Ares(2012)571754; v nadaljevanje mnenje Evropske komisije), v katerem ta izrecno navaja, da se 5. alineja 12. odstavka Direktive 2008/6/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20.02.2008 o spremembi Direktive 97/67/ES glede popolnega oblikovanja notranjega trga poštних storitev v Skupnosti (v nadaljnjem besedilu: Poštna direktiva), ki je korelat četrtega odstavka 35. člena ZPSto-2, ne uporablja samo za storitve znotraj obsega univerzalne storitve izvajalca univerzalne storitve, temveč za vse storitve, kjer izvajalec univerzalne storitve uporabi posebne tarife glede na standardne cene.

Agencija je na tej podlagi Pošto Slovenije v skladu s 65. členom ZPSto-2 pozvala, da v roku 15 dni od prejema poziva odpravi nepravilnosti in implementira zahteve, določene v 35. členu ZPSto-2 in s tem odpravi kršitev tretjega in četrtega odstavka 35. člena ZPSto-2, tako da bo omogočila dostop do storitve poslovno pismo vsem uporabnikom poštних storitev pod enakimi pogoji in poleg tarif javno objavila z njimi povezane pogoje (oprema pošiljk, predpriprava pošiljk, roki prenosa ipd.), tako da bodo ti javni in dostopni vsakomur.

Agencija je dne 9. 7. 2012 od Pošte Slovenije prejela izjasnitev št. 0/10-8403/1-12 z dne 5.7.2012 (ki se v spisu vodi pod opr. št. 0611-5/2012/4), v kateri ta navaja, da v celoti spoštuje predpise in ravna v skladu s poštno direktivo in določili ZPSto-2, storitev poslovno pismo pa je že sedaj ustrezno objavljena v Splošnih pogojih izvajanja drugih poštnih storitev in urejena s tipsko pogodbo in cenikom, s čimer naj bi bila pod enakimi pogoji in nediskriminatorno dostopna vsem poslovnim uporabnikom. Pošta Slovenije v izjasnitvi dalje navaja, da se Agencija ni jasno izrekla, ali uvršča predmetno storitev med univerzalne ali neuniverzalne storitve, zaradi česar naj bi bilo dejansko stanje nejasno. Pošta Slovenije navaja še, da je vsaka poštna storitev izpeljanka zgodovinskega pisma, pri čemer pa ta pojem v ZPSto-2 ni definiran, zato se Pošta Slovenije do ugotovitev v zvezi s tem ne more opredeliti. Dalje navaja tudi, da predmetna storitev ni ne univerzalna storitev (saj ji ravno zaradi potencialno nižje kakovosti omogoča optimizacijo poslovnih procesov in nižjo ceno) ne zamenljiva storitev (česar Agencija tudi ni dokazala v skladu s pravili konkurenčnega prava). Četrty odstavek 35. člena ZPSto-2 se po mnenju Pošte Slovenije nanaša samo na univerzalne storitve, zaradi česar zato ne gre za njegovo kršitev, to pa po mnenju Pošte Slovenije izhaja tudi iz mnenja Komisije in citirane sodne prakse Sodišča Evropske unije. Pošta Slovenije je predlagala tudi izvedbo ustne obravnave.

V izjasnitvi je Pošta Slovenije poleg navedenega ponovno naštel razlike med storitvijo poslovno pismo in univerzalno pošto storitvijo, ki naj bi dokazovale, da ne gre zgolj za nebitvene modifikacije storitve, temveč za nov tip storitve, in sicer da:

- je kakovost storitve različna od zahtev Splošnega akta o kakovosti izvajanja univerzalne poštne storitve, saj se storitev izvaja v daljših rokih prenosa, ki tudi niso garantirani (nižji stroški usmerjanja in transporta),
- lahko uporabnik storitev izvede le na omejenem številu pošt (največje pošte z nižjimi stroški sprejema), kar prav tako pomeni odstopanje od Splošnega akta o kakovosti izvajanja univerzalne poštne storitve;
- obstaja samo ena masna stopnja, kar pomeni racionalizacijo ob sprejemu pošiljk;
- se s storitvijo lahko regulirajo oscilacije v količini dnevno dostavljenih pošiljk, saj se lahko pošiljke dostavijo ob dnevih, ki so manj obremenjeni s količino pošiljk iz nabora univerzalne poštne storitve (racionalizacija mreže in s tem zniževanje stroškov);
- je zahtevana minimalna letna količina pošiljk (zagotovitev obsegov in s tem izboljšanje možnosti racionalizacije);
- drugačna oprema pošiljk in ločitev pošiljk ob sprejemu zagotavljata izločitev pošiljk od univerzalne poštne storitve in predelavo ter transport v stroškovno bolj ugodnih terminih;
- gre le za strojno usmerljive pošiljke, kar je bistvena razlika od navadnega pisma;
- cena storitve ni regulirana;
- je storitev obdavčena;
- ob preveritvi zamenljivosti povpraševanja po storitvah v primeru spremembe cene za uporabnika v višini 5 %, storitev poslovno pismo ni zamenljiva z univerzalno pošto storitvijo;
- se o uporabi storitve uporabniki odločijo ob upoštevanju kakovosti storitve, kar pomeni, da storitve ne bodo uporabili za »nujno« korespondenco (minimalno 95 % v D+1).

Kot izhaja iz izjasnitve, se Pošta Slovenije ne strinja z ugotovitvijo Agencije, da je s storitvijo poslovno pismo *de facto* uvedla storitev »bulk maila« oziroma t.i. masovne pošte, kjer so značilnosti minimalna količina ter nižja cena, temveč, da gre v primeru storitve poslovno pismo za »work-sharing«, ker naj bi uporabnik (pošiljatelj) sam izvedel del storitve. Pošta Slovenije dalje navaja, da Agencija nepravilno povzema stališče Evropske komisije, ki po njenem mnenju govori o posebnih tarifah za univerzalno storitev in ne o vseh storitvah, kar Pošta Slovenije utemeljuje s sodbo Evropskega sodišča v združenih zadevah od C-287/06 do

C-292/06 z dne 6. marec 2008, Deutsche Post AG (C-287/06, C-288/06 in C-291/06), Magderburger Diensleistungs und Verwaltungs GmbH (MDG) (C-298/06), Marketing Service Magdenburg GmbH (C-290/06), Vedat Deniz (C-292/06) proti Zvezni republiki Nemčiji (Področje pridržano izvajalcu univerzalne poštne storitve – Posebne tarife za poslovne stranke, ki na določene točke poštne omrežja dostavijo minimalne količine že sortiranih pošilk), ki razlaga 12. člen Direktive v povezavi z nižjimi tarifami za konsolidatorje, pri čemer je po mnenju Pošte Slovenije bistveno, da izvajalec univerzalne storitve ne sme konsolidatorjem zavrniti posebnih tarif znotraj »svoje licence« izvajanja univerzalne storitve. Pošta Slovenije dalje še navaja, da je treba določila 12. člena Direktive in 35. člena ZPSto-2 brati tako, kot so napisana, to je, da določajo le pogoje za storitve znotraj univerzalne poštne storitve, zato Pošta Slovenije meni, da Agencija neupravičeno širi obseg storitev vključenih v četrto alinejo 35. člena ZPSto-2 oziroma svoje pristojnosti.

Agencija je skladno z navedenim v pozivu št. 0611-5/2012/5 z dne 8. 8. 2012 Pošti Slovenije posredovala dodatna pojasnila in ponovni poziv v postopku nadzora, v katerem je ponovno pojasnila dejansko stanje, to je glavne lastnosti, dejstva in okoliščine glede storitve poslovno pismo, ki so bila ugotovljena v postopku in so relevantna za odločitev v zadevi, ter podala dodatna pojasnila glede ugotovljenih nepravilnosti oziroma kršitev. Agencija je Pošti Slovenije tudi izrecno pojasnila, da s predmetno analizo (primerjava značilnosti in pogojev navedenih storitev) ni ugotavljala zamenljivosti storitev na podlagi 4. člena ZPSto-2 oziroma zakonitosti izvajanja univerzalne storitve v skladu s 3. in 5. členom ZPSto-2, po katerih mora Pošta Slovenije storitev izvajati na celotnem ozemlju, trajno redno in nemoteno za vse uporabnike po predpisani ceni in kakovosti, temveč ali Pošta Slovenije uporablja posebne tarife (za podjetja) in z njimi povezane pogoje v skladu s četrtem odstavkom 35. člena ZPSto-2, kar je sicer jasno razvidno že iz poziva z dne 6.6.2012. Agencija je dalje v pozivu z dne 8.8.2012 tudi izrecno pojasnila, da storitev poslovno pismo predstavlja izjemo od izvajanja univerzalne storitve, ki jo (izrecno) ureja četrti odstavek 35. člena ZPSto-2, ter da navedeno, glede na to, da gre v primeru poslovnega pisma za storitev pisma¹, ki je namenjeno le poslovnim uporabnikom (t.j. podjetjem in samostojnim podjetnikom), terja presojo, ali gre pri tem za uporabo posebnih tarif in pogojev za podjetja oziroma poslovne subjekte, v primerjavi s standardnimi storitvami, in s tem v primeru njihove neobjave in diskriminatorne uporabe za kršitev četrtega odstavka 35. člena ZPSto-2. Po povedanem zato ni mogoče slediti navedbam Pošte Slovenije, da je dejansko stanje v predmetnem postopku nadzora nejasno in nepredvidljivo ter da ni jasno, kam uvršča Agencija storitev poslovno pismo. Agencija je obenem tudi pojasnila, da za izvedbo ustne obravnave ni razlogov, saj je dejansko stanje popolnoma ugotovljeno in v celoti pojasnjeno, o vseh ugotovitvah pa se je imela Pošta Slovenije tudi večkrat možnost pisno izjasniti, zato ustna obravnava ne bi v ničemer doprinesla k razjasnitvi zadeve. Do preostalih zgoraj navedenih navedb Pošte Slovenije d.o.o., ki se nanašajo na posamezne ugotovitve Agencije, se bo Agencija opredelila v nadaljevanju obrazložitve.

V 126. členu Zakona o splošnem upravnem postopku (Ur. l. RS, št. 24/06-UPB2 s sprem.) je določeno, da pristojni organ začne postopek po uradni dolžnosti, če tako določa zakon ali na zakonu temelječ predpis in če ugotovi ali zve, da je treba glede na obstoječe dejansko stanje zaradi javne koristi začeti upravni postopek. Podlago za uvedbo postopka nadzora dajeta 64. in 65. člen ZPSto-2, ki določa, da če pooblaščen oseba agencije pri izvajanju nalog nadzora ugotovi, da je kršen zakon ali drug predpis ali akt, katerega izvajanje nadzoruje, ima pravico in dolžnost odrediti ukrepe za odpravo nepravilnosti in pomanjkljivosti v roku, ki ga sam določi. Kot določa tretji odstavek 64. člena ZPSto-2, izvajajo pooblaščen osebe Agencije naloge nadzora samostojno ter izdajajo odločbe in sklepe v upravnem postopku. V postopku

¹ Trenutno se v okviru univerzalne storitve izvajajo navadno, standardno, priporočeno in vrednostno pismo.

nadzora pa se na podlagi šestega odstavka 64. člena ZPSto-2 smiselno uporabljajo določbe Zakona o inšpekcijskem nadzoru (Ur. l. RS, št. 43/2007-UPB1; v nadaljevanju: ZIN).

Podlago za odločitev v tej zadevi predstavljajo dejstva, ki so bila zbrana v postopku. V okviru ugotovitvenega dela postopka nadzora je bila Pošta Slovenije s pozivom št. 0611-5/2012/1 z dne 6.6.2012 obveščena o uvedbi postopka nadzora ter pozvana, naj se v skladu s 138. in 9. členom ZUP ter ob smiselni uporabi določb 29. člena ZIN o zbranem dokaznem gradivu in ugotovitvah Agencije izjasni ter navede morebitna dodatna dejstva in predlaga dokaze, ki bi lahko prispevali k razjasnitvi zadeve. Pošta Slovenije je v okviru postopka posredovala pisna stališča z dne 5.7.2012 in z dne 23.8.2012 (dokumenta št. 0/10-8403/1-12 in 0/10-8403/2-12, ki se v spisu vodita pod opr. št. 0611-5/2012/4 in 0611-5/2012/6), ki skupaj z drugimi dokumenti in Splošnimi pogoji izvajanja drugih poštних storitev Pošte Slovenije (Maribor, marec 2006; zadnja sprememba marec 2012), Splošnimi pogoji izvajanja univerzalne poštne storitve (Ur. l. RS, št. 31/2007) ter Cenikom poštних storitev v notranjem prometu, ki velja od 1.6.2012, predstavljajo podlago za odločitev v tej zadevi.

Pošta Slovenije d.o.o. je bila z odločbo številka 3831-12/2010/1 z dne 23. 7. 2010 imenovana za izvajalko univerzalne storitve za obdobje od 1. 8. 2010 do 31. 5. 2013. Kot določa 35. člen ZPSto-2 v prvem odstavku, morajo izvajalci univerzalne storitve izvajati storitve iz nabora univerzalne storitve po cenah, ki sodostopne in vsem uporabnikom omogočajo dostop do ponujenih storitev ne glede na njihov zemljepisni položaj (1. alineja); stroškovno naravnane in spodbujajo učinkovito zagotavljanje univerzalne storitve (2. alineja); za istovrstne storitve enake na celotnem ozemlju Republike Slovenije (3. alineja). V drugem odstavku 35. člena ZPSto-2 je dalje določeno, da uporaba enotne tarife iz zadnje alineje prvega odstavka ne izključuje pravice izvajalcev univerzalne storitve, da glede cene sklepajo individualne pogodbe z uporabniki. Tretji odstavek 35. člena ZPSto-2 dalje določa, da morajo biti tarife pregledne in nediskriminatorne. Četrty odstavek 35. člena ZPSto-2 pa določa, da kadar izvajalci univerzalnih storitev uporabljajo posebne tarife, na primer za storitve za podjetja, za pošiljatelje masovne pošte ali za združevalce pošte različnih uporabnikov, morajo spoštovati načelo preglednosti in nediskriminacije pri tarifah in z njimi povezanimi pogoji. Tarife se skupaj s povezanimi pogoji enako uporabljajo med različnimi tretjimi strankami ter med tretjimi strankami in izvajalci univerzalne storitve, ki izvajajo enakovredne storitve. Take tarife so na voljo tudi uporabnikom, zlasti posameznim uporabnikom ter malim in srednjim podjetjem, ki pošiljajo pošto pod podobnimi pogoji.

Agencija je na podlagi Splošnih pogojev izvajanja drugih poštних storitev (marec 2006, zadnja sprememba 1. februar 2012; v nadaljevanju: Splošni pogoji) in Cenika poštних storitev v notranjem prometu (velja od 1. 6. 2012; v nadaljevanju: cenik) ugotovila, da je Pošta Slovenije uvedla storitev poslovno pismo, ki je definirana Splošnih pogojih v poglavju Vrste pošilk oziroma drugih poštних storitev, in sicer v 17. členu, ki določa, da je poslovno pismo »pošiljka v notranjem poštnem prometu, ki jo lahko v prenos oddajo pravne osebe in tiste fizične osebe, ki imajo v skladu s predpisi registrirano izvajanje dejavnosti. Prenos se opravlja na način in pod pogoji, za katere se dogovorita uporabnik in izvajalec«.

Kot izhaja iz citiranega člena, je poslovno pismo pošiljka v notranjem prometu, ki jo lahko v prenos oddajo izključno pravne osebe in tiste fizične osebe, ki imajo v skladu s predpisi registrirano izvajanje dejavnosti, ne pa tudi drugi uporabniki poštних storitev (t.j. posamezni uporabniki oziroma fizične osebe). Prenos se opravlja na način in pod pogoji, za katere se individualno dogovorita uporabnik in izvajalec, kar pomeni na način in pod pogoji, ki veljajo *inter partes*.

Trenutno se v okviru univerzalne storitve izvajajo navadno, standardno, priporočeno in vrednostno pismo. V primeru poslovnega pisma gre prav tako za storitev pisma, ki pa je po

posebnih tarifah in pogojih namenjeno le poslovnim uporabnikom. Kot izhaja iz cenika poštних storitev v notranjem prometu, ki velja od 1.6.2012, je cena za poslovno pismo (kot pošiljke enotne mase do 50 g) 0,25 evra brez DDV oziroma 0,30 evra z DDV. Kot dalje izhaja iz 34. člena Splošnih pogojev, ki določa roke prenosa za vse v Splošnih pogojih opredeljene storitve in v tem okviru tudi za poslovno pismo, je predviden rok prenosa za storitev poslovno pismo do tri dni (D+3). Glede na dikcijo, da prenos storitve poslovno pismo na podlagi 17. člena Splošnih pogojev opravlja na način in pod pogoji, za katere se individualno dogovorita uporabnik in izvajalec, to pomeni, da so lahko predmet tega individualnega dogovora vsi pogoji in način opravljanja storitve poslovno pismo, vključno z njeno kakovostjo (npr. krajši roki prenosa kot D+3). Izvajanje storitve le poslovnim subjektom pod dogovorjenimi pogoji, ki so lahko različni za različne pošiljatelje, ki pošiljajo pošto pod podobnimi pogoji, pa pomeni, da storitev poslovno pismo ni dostopna pod enakimi pogoji vsem uporabnikom, ki pošiljajo pošto pod podobnimi pogoji (načelo nediskriminacije), ti pogoji pa tudi niso javno objavljeni in dostopni vsakomur (načelo preglednosti).

Agencija je na tej podlagi tako v postopku presoja, ali Pošta Slovenije pri storitvi poslovno pismo uporablja posebne tarife in z njimi povezane pogoje ter izpolnjuje zahteve iz četrtega odstavka 35. člena ZPSto-2, ki določa, da morajo izvajalci univerzalnih storitev, kadar uporabljajo posebne tarife, na primer za storitve za podjetja, za pošiljatelje masovne pošte ali za združevalce pošte različnih uporabnikov (v konkretnem primeru torej za storitve za podjetja oz. poslovne uporabnike), spoštovati načelo preglednosti in nediskriminacije pri tarifah in z njimi povezanimi pogoji ter jih uporabljati enako med različnimi tretjimi strankami ter med tretjimi strankami in izvajalci univerzalne storitve, ki izvajajo enakovredne storitve, te pa morajo biti na voljo tudi uporabnikom, zlasti posameznim uporabnikom ter malim in srednjim podjetjem, ki pošiljajo pošto pod podobnimi pogoji.

Agencija je v ta namen najprej na podlagi podatkov, ki jih je pridobila od Pošte Slovenije, opravila analizo oziroma ugotovila značilnosti, tarife in pogoje za storitev poslovno pismo. Te je nato primerjala s storitvami iz nabora univerzalne poštne storitve, in sicer s standardnim pismom, navadnim pismom do 20 gramov in navadnim pismom do 50 gramov.

Primerjava poslovnega pisma in standardnega pisma

Agencija je na podlagi podatkov Pošte Slovenije primerjala značilnosti in pogoje storitve poslovno pismo in storitve standardno pismo ter pri tem ugotovila naslednje:

1. Poslovno pismo in standardno pismo sta pošiljki v notranjem prometu.
2. Poslovno pismo je dostopno le določenim uporabnikom glede na njihov statusnopravni položaj (podjetja oziroma pravne osebe in fizične osebe, ki imajo registrirano dejavnost – s.p.), standardno pismo je dostopno vsem uporabnikom.
3. Pogoji za poslovno pismo so navedeni v tipski pogodbi, ki je za vse pogodbene stranke enaka. Storitve se opravlja na način in pod pogoji, za katere se individualno dogovorita uporabnik in izvajalec. Način in pogoji za standardno pismo so navedeni v ZPSto-2 in Splošnih pogojih izvajanja univerzalne poštne storitve.
4. Pri poslovnem pismu je predpisana minimalna letna količina 10.000 kosov, pri standardnem pismu te zahteve ni.
5. Pri poslovnem pismu so določene točke (pošte) oddaje, pri standardnem pismu lahko uporabnik uporabi katerokoli točko v omrežju.
6. Pri poslovnem pismu je rok prenosa; glede na zagotovila Pošte Slovenije; praviloma D+2 (99,5 % prenesenih pošiljk) oziroma D+3 (100 % prenesenih pošiljk). Standardna pisma so praviloma prenesena v roku D+1 (95 % prenesenih pošiljk) oziroma najkasneje v roku D+3 (100 % prenesenih pošiljk). Glede na določila 17. člena Splošnih pogojev, se lahko stranki v primeru poslovnega pisma individualno dogovorita tudi za drugačno (npr. boljše) kakovost.

7. Dovoljene velikosti (mere) obeh pisem so enake.
8. Poslovno pismo ima največjo maso 50 gramov, standardno pismo 20 gramov.
9. Zahteve glede izpisa naslovnikovega naslova na ovojnici so pri obeh pismih enake.
10. Na ovojnici poslovnega pisma mora biti natisnjena oznaka »Poslovno pismo«, medtem ko tovrstne zahteve pri standardnem pismu ni.
11. Obe pismi imata enako zahtevo glede strojnega usmerjanja.
12. Pri standardnem pismu ni zaznati zahteve po ločenosti poslovnih pisem ob oddaji pošiljk².
13. Pri označevanju poštne je pri poslovnem pismu izbrana ena izmed možnosti, ki jih nudi 38. člen ZPSto-2, ki se lahko uporabi tudi pri standardnem pismu.
14. Na ovojnici poslovnega pisma morata biti izpisana pošiljateljevo ime in naslov, medtem ko pri standardnem pismu praviloma ni te zahteve³.
15. Primerjava cen obeh storitev pokaže, da je v primeru cene poslovnega pisma brez DDV, standardno pismo dražje za 0,02 EUR, pri ceni z DDV, ki se na standardno pismo ne obračuna, pa je standardno pismo cenejše za 0,03 EUR.

Tabela 1: Primerjava cen med poslovnim pismom in standardnim pismom

Naziv storitve	Cena v EUR	
	z DDV	brez DDV
Poslovno pismo do 50 g	0,30	0,25
Standardno pismo do 20 g	/	0,27

Pri obeh storitvah Pošta Slovenije ponuja količinski popust, ki se obračuna skladno s spodaj navedenima lestvicama popustov. Na podlagi primerjave podatkov iz tabele 2 in 3 je Agencija ugotovila, da se lestvici razponov za pridobitev kategorije popusta občutno razlikujeta, saj se na poslovno pismo obračunavajo od 4 do 5 krat višji % popusta glede na oddano količino poslovnih pisem. Pri tem je predpogoj za pridobitev popusta pri standardnem pismu oprema pošiljk v skladu s Splošnimi pogoji in sortiranje po naslovnih poštah. Pošiljatelj poslovnih pisem, ki oddajajo letne količine nad 50.000 poslovnih pisem in jih sortirajo do nivoja dostavnega okraja dostavne pošte, pa se dodatno obračuna še 5 % popust.

Tabela 2: Lestvica popustov za poslovno pismo

Letna oddana količina (v kos)	% popusta za prenos
od 1 mio do 2 mio	2
od 2 mio do 4 mio	4
od 4 mio do 6 mio	6
od 6 mio do 8 mio	8
od 8 mio	10
nad 50.000 in sortiranje	5

² Ob oddaji različnih vrst pošiljk praktičnost (razmerje med časom prebitim ob oddaji in urejenostjo različnih vrst pošiljk) narekuje ločenost pošiljk zaradi hitrejšega sprejema.

³ Tudi pri standardnem pismu je možna obveznost izpisa naslova v odvisnosti od načina označitve plačane poštne.

Tabela 3: Lestvica popustov za standardno pismo

Letna oddana količina (v kos)	% popusta za prenos
od 1 mio do 3 mio	0,5
od 3 mio do 5 mio	1,0
od 5 mio do 10 mio	1,5
nad 10 mio	2,0

Lestvica popustov velja za pošiljke, ki jih uporabnik opremi v skladu s splošnimi pogoji izvajalca in sortira po naslovnih poštah.

16. Kot izhaja iz podatkov Pošte Slovenije, se poslovna pisma predelujejo praviloma naslednji dan po sprejemu, standardna pisma pa praviloma isti dan. Ker lahko glede na določila 17. člena Splošnih pogojev v primeru poslovnega pisma pride do individualnih dogovorov, obstaja možnost dogovora za drugačno (npr. boljšo) kakovost (krajši roki prenosa).
17. Iz kalkulacije lastne cene obeh storitev izhaja, da je lastna cena standardnega pisma višja od cene poslovnega pisma za 0,1222 EUR oziroma da poslovno pismo dosega le 0,5158 % lastne cene standardnega pisma.

Tabela 4: Primerjava kalkulacije lastne cene za storitvi poslovno in standardno pismo

Faza / aktivnost	Poslovno pismo v EUR/kos	Standardno pismo v EUR/kos
Sprejem	0,0304	0,0545
Usmerjanje	0,0026	0,0274
Prevozi	-	0,0065
Dostava	0,0594	-
Vročanje	0,0123	0,1118
Direktne bremenitve	-	0,0030
Direktno usmerjeni stroški	0,0000	-
Stroški uprav PE	0,0065	0,0126
Stroški uprave družbe	0,0124	0,0241
WACC	0,0065	0,0125
Skupaj lastna cena	0,1302	0,2524

Na tej podlagi je Agencija ugotovila, da je storitev poslovno pismo v bistvenem podobna storitvi standardno pismo oziroma da je nastala iz nje kot posebna storitev za podjetja. Poslovno pismo je ob predpostavki, da je standardno pismo dejansko preneseno v kakovosti D+1 oziroma da poslovno pismo ni predelano isti dan, potencialno nižje kakovosti (D+2 oziroma D+3), z (višjo enotno) maso do 50 gramov ter ni na voljo uporabnikom, ki niso poslovni subjekti in v tem okviru tudi ne tistim, ki ne dosežejo minimalne letne količine 10.000 poslovnih pisem letno (v praksi običajno praviloma majhna podjetja in fizične osebe – samostojni podjetniki). Agencija je dalje ugotovila, da je razmerje med ceno in maso storitve do 20 gramov odvisno od možnosti uveljavitve povračila DDV, saj je standardno pismo (ki je do 20 g) pri ceni brez DDV dražje od poslovnega pisma za 0,02 EUR, z upoštevanim DDV, ki se pri standardnem pismu ne obračuna, pa je cenejše za 0,03 EUR. Pridobitev popusta je pogojena le s količino in ne s kakršnokoli predpripravo pošiljk. Izjema je v primeru dodatnega 5 % popusta, ki ga dobi pošiljatelj pod pogojem, da odda vsaj 50.000 poslovnih pisem letno in jih sortira do nivoja dostavnega okraja dostavne pošte.

Primerjava poslovnega pisma in navadnega pisma

Agencija je v nadaljevanju na podlagi podatkov Pošte Slovenije primerjala značilnosti, tarife in pogoje storitve poslovno pismo in storitve navadno pismo ter ugotovila naslednje:

1. Poslovno pismo in standardno pismo sta pošiljki v notranjem prometu.
2. Poslovno pismo je dostopno le določenim uporabnikom glede na njihov statusnopravni položaj (podjetja oziroma pravne osebe in fizične osebe, ki imajo registrirano dejavnost – s.p.), navadno pismo je dostopno vsem uporabnikom.
3. Pogoji za poslovno pismo so navedeni v tipski pogodbi, ki je za vse pogodbene stranke enaka. Storitve se opravljajo na način in pod pogoji, za katere se dogovorita uporabnik in izvajalec. Način in pogoji za navadno pismo so navedeni v ZPSto-2 in Splošnih pogojih izvajanja univerzalne poštne storitve.
4. Pri poslovnem pismu je predpisana minimalna letna količina 10.000 kosov, pri navadnem pismu te zahteve ni.
5. Pri poslovnem pismu so določene točke (pošte) oddaje, pri navadnem pismu lahko uporabnik uporabi katerokoli točko v omrežju.
6. Pri poslovnem pismu je rok prenosa; po zagotovilih Pošte Slovenije; praviloma D+2 (99,5 % prenesenih pošiljk) oziroma D+3 (100 % prenesenih pošiljk). Navadna pisma so praviloma prenesena v roku D+1 (95 % prenesenih pošiljk) oziroma najkasneje v roku D+3 (100 % prenesenih pošiljk). Glede na določila 17. člena Splošnih pogojev, se lahko stranki v primeru poslovnega pisma individualno dogovorita tudi za drugačno (npr. boljšo) kakovost.
7. Dovoljene velikosti (mere) poslovnega pisma in navadnega pisma so v delu prekrivajoče (enake); pri navadnem pismu je glede oblike in dimenzij pisma večji izbor.
8. Poslovno pismo ima enotno največjo maso do 50 gramov, navadno pismo pa se deli na navadno pismo do 20 gramov in navadno pismo do 50 gramov.
9. Zahteve glede izpisa naslovnikovega naslova na ovojnici so pri obeh pismih enake.
10. Na ovojnici poslovnega pisma mora biti natisnjena oznaka »Poslovno pismo«, medtem ko tovrstne zahteve pri navadnem pismu ni.
11. Poslovno pismo ima zahtevo glede strojnega usmerjanja, navadno pismo je nima.
12. Pri navadnem pismu ni zaznani zahteve po ločenosti poslovnih pisem ob oddaji pošiljk⁴.
13. Pri označevanju poštnine je pri poslovnem pismu izbrana ena izmed možnosti, ki jih nudi 38. člen ZPSto-2, ki jo lahko koristimo tudi pri označitvi poštnine pri navadnem pismu.
14. Na ovojnici poslovnega pisma morata biti izpisana pošiljateljevo ime in naslov, medtem ko pri navadnem pismu praviloma te zahteve ni⁵.
15. Iz primerjave cen obeh storitev izhaja, da je poslovno pismo ob upoštevanju cene brez DDV cenejše od navadnega pisma za 0,06 EUR (pri 20 g) oziroma 0,09 EUR (pri 50 g), z upoštevanjem DDV, ki se na navadno pismo ne obračuna, pa je dražje za 0,01 EUR (pri 20 g) oziroma 0,04 EUR (pri 50 g).

Tabela 5: Primerjava cen med poslovnim pismom in navadnim pismom

Naziv storitve	Cena v EUR	
	z DDV	brez DDV
Poslovno pismo do 50 g	0,30	0,25
Navadno pismo do 20 g		0,31
Navadno pismo do 50 g		0,34

⁴ Ob oddaji različnih vrst pošiljk praktičnost (razmerje med časom prebitim ob oddaji in urejenostjo različnih vrst pošiljk) narekuje ločenost pošiljk zaradi hitrejšega sprejema.

⁵ Tudi pri navadnem pismu je možna obveznost izpisa naslova pošiljatelja v odvisnosti od načina označitve plačane poštnine.

Pri obeh storitvah Pošta Slovenije ponuja količinski popust, ki se obračuna po spodaj navedenih lestvicah popustov. Na podlagi primerjave podatkov iz tabele 6 in 7 je Agencija ugotovila, da se lestvici razponov za pridobitev kategorije popusta razlikujeta, saj se na poslovno pismo obračunava občutno višji % popustov (od 4 do 5 krat višji), s tem, da je predpogoj za popust pri navadnem pismu (poleg količine) oprema v skladu s Splošnimi pogoji in sortiranje po naslovnih poštah. Strankam, ki oddajajo nad 50.000 poslovnih pisem letno in jih sortirajo do nivoja dostavnega okraja dostavne pošte, se dodatno obračuna še 5 % popust.

Tabela 6: Lestvica popustov za poslovno pismo

Letna oddana količina (v kos)	% popusta za prenos
nad 1 mio do 2 mio	2
nad 2 mio do 4 mio	4
nad 4 mio do 6 mio	6
nad 6 mio do 8 mio	8
nad 8 mio	10
<i>nad 50.000 in sortiranje</i>	5

Tabela 7: Lestvica popustov za navadno pismo

Letna oddana količina (v kos)	% popusta za prenos
nad 1 mio do 3 mio	0,5
nad 3 mio do 5 mio	1,0
nad 5 mio do 10 mio	1,5
nad 10 mio	2,0

Lestvica popustov velja za pošiljke, ki jih uporabnik opremi v skladu s splošnimi pogoji izvajalca in sortira po naslovnih poštah.

16. Poslovna pisma se predelujejo praviloma naslednji dan po sprejemu, medtem ko se navadna pisma predelujejo praviloma isti dan. Ker lahko glede na določila 17. člena Splošnih pogojev v primeru poslovnega pisma pride do individualnih dogovorov, obstaja možnost dogovora za drugačno (npr. boljšo) kakovost (krajši roki prenosa).
17. Kalkulacija lastne cene pri obeh storitvah je občutno različna, saj je v primeru 20 gramskega pisma cena navadnega pisma od cene poslovnega pisma višja za 2,49 krat, v primeru 50 gramskega pisma pa za 2,68 krat.

Tabela 8: Primerjava kalkulacije lastne cene za storitvi poslovno in navadno pismo

Faza / aktivnost	Poslovno pismo v EUR/kos	Navadno pismo do 20 g v EUR/kos	Navadno pismo do 50 g v EUR/kos
Sprejem	0,0304	0,1051	0,1106
Usmerjanje	0,0026	0,0301	0,0305
Prevozi	-	0,0071	0,0096
Dostava	0,0594	-	-
Vročanje	0,0123	0,1159	0,1272
Direktne bremenitve	-	0,0031	0,0026
Direktno usmerjeni stroški	0,0000	-	-
Stroški uprav PE	0,0065	0,0162	0,0174
Stroški uprave družbe	0,0124	0,0310	0,0333
WACC	0,0065	0,0161	0,0173
Skupaj lastna cena	0,1302	0,3246	0,3485

Na podlagi teh podatkov je Agencija ugotovila, da je storitev poslovno pismo različica storitve standardno pismo (ki je nastala iz navadnega pisma, z nižjo ceno in zahtevano opremo za strojno sortiranje), ki predstavlja glede na podatke Pošte Slovenije v primeru, da je navadno pismo dejansko preneseno ob kakovosti D+1 (t.j. predelano isti dan) oziroma da poslovno pismo ni predelano isti dan, storitev potencialno nižje kakovosti, z višjo maso (glede na standardno pismo do 20 g) oziroma enako maso (glede na navadno pismo do 50 g), ki pa ni na voljo uporabnikom, ki niso poslovni subjekti, ter v tem okviru tudi ne tistim uporabnikom, ki ne dosežejo minimalne letne količine (praviloma zlasti majhna podjetja in samostojni podjetniki), saj je za koriščenje storitve poslovno pismo zahtevana minimalna količina 10.000 poslovnih pisem letno. Poslovno pismo je mogoče oddati le na določenih kontaktnih točkah (pogoj dostopa do storitve), pri tem pa mora pošiljatelj upoštevati pogoje glede naslavljanja in opremljenosti pošiljke (gre za pogoja, da je na ovojnici odtisnjena oznaka »Poslovno pismo« in da so na ovojnici izpisani podatki o pošiljatelju), kot tudi pogoje glede dimenzij pisma, ki pa so v primerjavi s storitvijo standardnega pisma enaki oziroma v primerjavi z navadnim pismom prekrivajoči.

Primerjava je dalje pokazala, da je razmerje med ceno in maso odvisno tudi od možnosti uveljavitve povračila DDV, saj se ta na navadno pismo ne obračunava. Kot izhaja iz Cenika Pošte Slovenije, znaša cena poslovnega pisma do 50 gramov 0,25 EUR brez DDV oziroma 0,30 EUR z DDV, medtem ko sta ceni navadnega pisma do 20 gramov 0,31 EUR in navadnega pisma do 50 gramov 0,34 EUR. Na tej podlagi Agencija ugotavlja, da je poslovno pismo cenovno bolj privlačno, in sicer ne glede na možnost ali nezmožnost uveljavljanja povračila DDV, saj gre za storitev z enotno ceno, ki zajema vsa pisma do 50 gramov. Kot izhaja iz petega stolpca tabele 9, je ob primerjavi razmerja med ceno 1 g prenesene pošiljke pri vseh treh produktih dalje mogoče ugotoviti, da je cena za gram prenesene pisemske pošiljke poslovnega pisma najcenejša.

Tabela 9: Primerjava cen na gram med poslovnim pismom in navadnim pismom

Naziv storitve	Cena v EUR		Cena v EUR na g	
	z DDV	brez DDV	z DDV	brez DDV
Poslovno pismo do 50 g	0,30	0,25		0,0050
Navadno pismo do 20 g	/	0,31		0,0155
Navadno pismo do 50 g	/	0,34		0,0068

Kot je Agencija pojasnila že v pozivu, se na trgu poštnih storitev storitve delijo na prenos blaga in na prenos komunikacij. Vse zgoraj primerjane storitve spadajo na del, kjer želi pošiljatelj prenesti do naslovnika komunikacijo (kar velja poleg primerjanih storitev tudi za storitvi priporočeno in vrednostno pismo iz nabora univerzalne storitve). Kot je pokazala analiza evolucije storitev Pošte Slovenije, se je zaradi avtomatizacije procesa in uvedbe strojnega namesto ročnega sortiranja iz navadnega pisma razvilo standardno pismo, iz standardnega pisma pa t.i. poslovno pismo, ki je namenjeno le določeni skupini uporabnikov, t.j. poslovnim subjektom oziroma podjetjem in samostojnim podjetnikom, ki pošiljajo večje količine pošilk (vsaj 10.000 kosov letno). Primerjava teh storitev je dalje pokazala, da so si storitve po svojih osnovnih značilnostih zelo podobne oziroma da so razlike med njimi nebitne, saj te ne vplivajo na naravo in izvedbo storitve, temveč le na njeno dostopnost in opremo pošiljke (gre za pogoje kot so statusnopravni položaj pošiljatelja, minimalna letna količina pošilk, sprejem pošilk le na določenih kontaktnih točkah, določene oznake na ovojnicah). Pri tem Agencija ugotavlja, da so zahteve po velikosti in opremljenosti pošiljke pojavljajo tudi pri storitvi navadno in standardno pismo, ki sta urejena v 6. in 7. člen Splošnih pogojev izvajanja univerzalne poštne storitve (Uradni list RS, št. 31/2007 z dne 6.4.2007), prav tako pa so določeni tudi zahtevani podatki o naslovniku na ovojnicah (14. člen citiranih Splošnih pogojev). Zato sama vsebina teh zahtev (t.j. oznake na ovojnicah, mere pisem, ki so za vse tri vrste pisem enake) ne predstavlja bistvenega razlikovalnega faktorja niti ne vpliva na oblikovanje posebnih tarif za poslovno pismo.

Pošta Slovenije v izjasnitvi v nadaljevanju navaja vrsto razlik, ki so po njenem mnenju bistvene. Kot izhaja iz poziva na izjasnitev in zlasti pojasnil, ki jih je Agencija posredovala Pošti Slovenije v dokumentu št. 0611-5/2012/5 z dne 8. 8. 2012, Agencija v predmetnem postopku nadzora ni ugotavljala zamenljivosti storitve poslovno pismo s storitvami iz nabora univerzalne storitve, temveč izpolnjevanje zahtev iz četrtega odstavka 35. člena ZPSto-2. Navedbe Pošte Slovenije, ki se nanašajo na značilnosti in razlike storitve poslovno pismo, so zato relevantne z vidika analize značilnosti navedenih storitev, v okviru česar jih je Agencija tudi presojala.

Agencija vsled navedenega v nadaljevanju ugotavlja, da je navedbi Pošte Slovenije, kjer ta navaja, da je kakovost te storitve v zvezi z roki prenosa različna od zahtev Splošnega akta o kakovosti izvajanja univerzalne poštne storitve, mogoče slediti le deloma, saj je storitev poslovno pismo glede na določbe Splošnih pogojev prenesena v roku D+3 (100%), kar velja enako tudi za storitev standardno pismo, saj mora biti v istem roku (D+3) prav tako prenesenih 100% standardnih pisem, v roku D+1 pa 95 %. Ker so roki prenosa poleg tega lahko predmet individualnega dogovora med Pošto Slovenije in pošiljateljem, bi bilo lahko poslovno pismo v praksi preneseno tudi v višji kakovosti, kot jo določa 34. člen Splošnih pogojev (t.j. v krajšem roku, ki bi bil lahko tudi D+1). To pa obenem pomeni, da ni mogoče slediti navedbam Pošte Slovenije, da se o uporabi storitve uporabniki odločijo ob upoštevanju kakovosti storitve in da storitve ne bodo uporabili za »nujno« korespondenco, pri kateri mora biti minimalno 95 % pisem prenesenih v roku D+1, saj Pošta Slovenije v postopku ni izkazala, da roki prenosa ne morejo biti stvar individualnega dogovora oz. ni dokazala, da dejansko prenese te pošiljke v roku, ki je daljši od D+1.

Pošta Slovenije dalje navaja, da lahko uporabnik storitev izvede le na omejenem številu pošt (t.j. v največjih poštah z nižjimi stroški sprejema), kar po mnenju Pošte Slovenije prav tako pomeni odstopanje od Splošnega akta o kakovosti izvajanja univerzalne poštne storitve. Kot je bilo že pojasnjeno, v predmetnem postopku nadzora ne gre za ugotavljanje izpolnjevanja zahtev o kakovosti izvajanja univerzalne poštne storitve, ki se izvaja skladno s 3. in 5. členom ZPSto-2 na celotnem ozemlju Republike Slovenije vsem uporabnikom in v tem okviru v vseh kontaktnih točkah dostopa, temveč za preverjanje, ali Pošta Slovenije pri izvajanju storitve poslovno pismo, ki se izvaja po posebnih tarifah in pod drugačnimi pogoji, spoštuje

zahteve iz četrtega odstavka 35. člena ZPSto-2. Tovrsten drugačen pogoj je lahko tudi v tem, da je storitev mogoče opraviti (oddati pošiljke) le na določenih kontaktnih točkah, pri čemer pa to z naravo storitve poslovno pismo ni povezano. Ta se namreč v isti obliki izvaja tudi (le) na teh kontaktnih točkah, pri čemer pa to lahko vpliva le na stroške, ki nastanejo zaradi izvajanja navedene storitve. Prav tako ne vpliva na izvajanje in naravo storitve poslovno pismo, kot tudi ne na obveznosti Pošte Slovenije, ki jih v zvezi s tem določa četrti odstavek 35. člena ZPSto-2, enotna masna stopnja do 50 gramov poslovnega pisma, saj ta zajema tako maso standardnega pisma do 20 gramov kot masi obeh navadnih pisem, t.j. do 20 gramov in do 50 gramov. Enotna masa zato ni razlikovalni faktor, lahko pa za Pošto Slovenije v povezavi z drugimi pogoji (npr. ločenost pošiljk) pomeni določen prihranek, saj je mogoče pritrditi navedbam Pošte Slovenije, da to pomeni racionalizacijo ob sprejemu pošiljk, ki pa ni dokazana.

Prav tako nebistvene z vidika razlik med storitvami so navedbe Pošte Slovenije, da se dostava poslovnih pisem vrši ob dnevih, ki so manj obremenjeni s količino pošiljk iz nabora univerzalne poštne storitve, s čimer se regulira oscilacije v količini dnevno dostavljenih pošiljk in s tem racionalizira mrežo ter znižuje stroške. Kot izhaja iz navedenega, gre v tem primeru za prihranek stroškov, ki s samo naravo storitve poslovno pismo ali njenim izvajanjem s strani pošiljatelja niso povezane, temveč imajo vpliv le na njeno tarifo (nižja cena) in eventualno na roke prenosa, v kolikor ti niso stvar individualnega dogovora in so lahko tudi D+1. Na naravo storitve tudi ne vpliva zahtevana minimalna letna količina pošiljk, ki, kot navaja Pošta Slovenije, zagotavlja obseg in možnost racionalizacije, temveč gre v tem primeru za s tarifo storitve povezan pogoj, ki ga mora izpolniti pošiljatelj, v kolikor želi koristiti storitev poslovno pismo. Le deloma pa je mogoče slediti navedbam Pošte Slovenije, da je zahtevana tudi drugačna oprema pošiljk, saj je na podlagi primerjave mogoče ugotoviti, da so za vse tri primerjane storitve osnovne zahteve enake oziroma primerljive, izjemi sta le izpis oznake »Poslovno pismo« in podatkov pošiljatelja na ovojnici, kar pa še ne predstavlja drugačne storitve, prav tako pa tudi v primeru standardnega in navadnega pisma obstaja možnost obvezne označitve pošiljatelja v odvisnosti od načina označitve plačane poštne. Kot je dalje ugotovila Agencija, izvaja v primerjavi s storitvijo standardnega in navadnega pisma Pošta Slovenije poslovno pismo le pod pogojem ločitve pošiljk ob sprejemu, kar omogoča, kot izhaja iz njenih navedb, ločitev pošiljk od univerzalne poštne storitev in predelavo ter transport v stroškovno bolj ugodnih terminih. Vendar pa ta zahteva ne vpliva na samo naravo storitve poslovno pismo in ne predstavlja bistvene razlike glede na lastnosti drugih storitev oziroma drugačne storitve, kot tudi ne vpliva na zahteve četrtega odstavka 35. člena ZPSto-2, da Pošta Slovenije v primeru, ko uporablja posebne tarife (ki so lahko ravno zaradi zahteve po ločenosti pošiljk ob sprejemu nižje glede na standardne cene, t.j. redne cene oziroma tarife) in z njimi povezane pogoje, spoštuje načeli nediskriminacije in preglednosti. Glede navedb Pošte Slovenije, da gre le za strojno usmerljive pošiljke, kar je po njenem mnenju bistvena razlika od navadnega pisma, pa Agencija ugotavlja, da je strojno sortiranje zahtevano tudi pri standardnem pismu, zato s tega vidika ne gre za drugačno storitev, ki bi se izvajala pod drugačnimi pogoji. Smiselno enako velja tudi za navedbi Pošte Slovenije, da cena storitve ni regulirana in da je ta obdavčena, saj to ne predstavlja razlik v naravi storitve ali njenem izvajanju, temveč nasprotno potrjuje, da gre za posebne tarife glede na standardne cene, ki se uporabljajo (le) za storitve za podjetja.

Pogoji, ki jih je v zvezi s storitvijo poslovno pismo Pošta Slovenije določila kot različne od drugih storitev, je tako mogoče razdeliti na dva tipa, in sicer na pogoje, ki jih mora izpolniti pošiljatelj, in na pogoje, ki jih mora izpolniti Pošta Slovenije. Pogoje, ki so odvisni od pošiljatelja, predstavljajo pogoji za dostop do storitve poslovnega pisma (statusnopravni pogoj in pogoj minimalne letne količine), pogoji oddaje pošiljk (pogoj, da poslovna pisma odda na določenih točkah oddaje in da so ta ločena od drugih pošiljk) in pogoji opremljenosti pošiljk (pogoj, da je na ovojnici odtisnjena oznaka »Poslovno pismo« in pogoj, da so izpisani

podatki o pošiljatelju⁶). V preostalem gre za pogoje oziroma način izvedbe storitve, ki je odvisen od Pošte Slovenije, in sicer gre za kakovost oziroma roke prenosa, tarife (cene) in popuste. Ostale zahteve (da gre za pošiljko v notranjem prometu, mere in masa pošiljk, oznake naslovnika, strojno usmerjanje, oznaka poštnine) pa so enake oziroma primerljive z ostalimi primerjanimi storitvami.

Agencija je na tej podlagi ugotovila, da je poslovno pismo oblika pisma, ki je strojno sortiran, enakih mer kot standardno pismo in z maso do 50 g, ter se izvaja pod določenimi dodatnimi pogoji in posebnimi (praviloma ugodnejšimi) tarifami glede na standardne cene, ki so, kot izhaja iz primerjanih lestvic popustov, ob večjih količinah (nad vsaj 1 milijon poslovnih pisem letno) še občutno nižje glede na standardne storitve. Na tej podlagi je tako mogoče zaključiti, da sta storitvi standardno in poslovno pismo v bistvenem enaki oziroma podobni oziroma da je poslovno pismo različica standardnega pisma, za katerega Pošta Slovenije uporablja posebne tarife in z njimi povezane pogoje in ga izvaja na podlagi individualnega dogovora.

Skladno s cilji Poštne direktive je liberalizacija poštne trga ustvarila pogoje za razvoj konkurence s strani izvajalcev zamenljivih poštne storitev, ki lahko od 1. januarja 2011 na podlagi ugotovitvenega sklepa opravljajo vse poštne storitve na trgu in dostopajo do poštne infrastrukture Pošte Slovenije ali storitev iz nabora univerzalne storitve (32. člen ZPSto-2). Navedeno pomeni, da lahko drugi izvajalci poštne storitev s svojimi storitvami na trgu pisemskih pošiljk do 50 g predstavljajo za Pošto Slovenije in njene storitve določen konkurenčni pritisk, kar lahko vodi v zmanjšanje števila njenih uporabnikov oziroma na drugi strani do višanja tržnega deleža konkurentov. Glede na to, da ima Pošta Slovenije na letni ravni iz naslova pisemskih storitev več kot 117,5 milijonov EUR prihodka (vir: Letno poročilo Pošte Slovenije za leto 2011⁷), zajema storitev poslovno pismo, s katero se lahko nadomešča standardno in navadno pismo za poslovne uporabnike, pomemben del poštne trga. Poslovni uporabniki namreč predstavljajo večji del uporabnikov poštne storitev⁸, tako drugih poštne storitev, kot tudi storitev iz nabora univerzalne poštne storitve katerih ceno in pogoje mora Pošta Slovenije v skladu s 3. in 5. členom ZPSto-2 objaviti javno in pregledno ter jih zagotavljati vsem pod enakimi pogoji na celotnem ozemlju Republike Slovenije po enotni ceni.

Navedeno pomeni, da lahko Pošta Slovenije z »novo ustvarjeno« storitvijo poslovno pismo za to ciljno skupino uporabnikov namesto regulirane storitve standardno pismo uporablja poslovno pismo (in s tem nadomešča tudi temu ustrezen ekvivalent, ki ga ponujajo izvajalci zamenljivih storitev), ki ga izvaja po posebni tarifi in z njimi povezanimi pogoji, ki pa so diskriminatorni in nepregledni. Kot je namreč ugotovila Agencija, je poslovno pismo dostopno le določenim uporabnikom glede na njihov statusnopravni položaj, to je podjetjem oziroma pravnim osebam in fizičnim osebam, ki imajo registrirano dejavnost (s.p.). Storitve se opravljajo po posebnih tarifah in na način ter pod pogoji, za katere se individualno dogovorita uporabnik in izvajalec, pri čemer ti pogoji niso znani oziroma niso javno objavljeni. Glede na diktico 17. člena Splošnih pogojev, se lahko stranki v primeru poslovnega pisma dogovorita o vseh pogojih in načinu prenosa storitve poslovno pismo individualno.

Agencija je na tej podlagi ugotovila, da storitev poslovno pismo ni namenjena zadovoljevanju osnovnih potreb prebivalstva oziroma javnega interesa (v skladu s 5. členom ZPSto-2, po katerem je zagotovljena vsem uporabnikom poštne storitev na celotnem ozemlju pod enakimi pogoji trajna, redna in nemotena univerzalna storitev, ki se sme prekiniti le zaradi

⁶ Kar je lahko, kot že pojasnjeno, zahtevano tudi v primeru storitve standardno in navadno pismo v odvisnosti od načina plačila poštnine.

⁷ <http://www.posta.si/seznam-dokumentov/553/Letno-porocilo>, dostop na dan 27.9.2012

⁸ Vir: APEK. Analiza trga poštne storitev v Republiki Sloveniji v letu 2012 str. 26. Dostopno: <http://www.apek.si/analize-trga-postnih-storitev-v-republiki-sloveniji-v-letu-2010> na dan 5. 10. 2012.

višje sile ali v razmerah, nevarnih za dostavljalca), temveč le posebnih potreb določenih uporabnikov, to je poslovnih uporabnikov, ki pošiljajo večje količine pisem. Poslovno pismo je namreč dostopno le pod pogojem, da uporabniki pošiljajo več kot 10.000 pisem letno, kar je v povprečju najmanj 27,4 poslovnih pisem na dan. Agencija posledično ugotavlja, da zaradi te zahteve pošiljatelji poslovnih pisem dejansko nastopajo v vlogi pošiljateljev masovne pošte.

Navedeno pomeni, da je Pošta Slovenije dejansko uvedla t.i. »*bulk mail*« storitev (masovna pošta), z značilnostjo minimalne količine (10.000 pisem letno), teoretično nižje kakovosti (D+2 oziroma D+3) in z nižjo ceno (0,30 EUR z DDV) v primerjavi s standardnimi storitvami. Pošta Slovenije v zvezi z navedenim navaja, da ne gre za storitev masovne pošte, temveč za »*work sharing*« (za katerega je značilna delitev dela med izvajalcem – t.j. Pošto Slovenije – in pošiljateljem). Agencija v zvezi s tem ugotavlja, da lahko pošiljatelj opravi določene aktivnosti (t.j. sortira pošiljke do nivoja dostavne pošte) le, če želi pridobiti na posebne tarife še dodatni popust v višini 5 %, za katerega pa mora izpolniti dodaten pogoj, da odda nad 50.000 poslovnih pisem letno. Izvajanje storitve poslovno pismo od izpolnitve teh dveh dodatnih pogojev (količina in sortiranje) zato ni odvisno, saj se ta enako izvaja ne glede na njuno (ne)izpolnitev.

Agencija ugotavlja, da Pošta Slovenije izvaja storitve, ki jih deli na storitve iz nabora univerzalne storitve, druge poštnе storitve in ostale storitve. Pošta Slovenije v zvezi s tem navaja, da za storitve, ki se ne nahajajo v sklopu univerzalne storitve, ni dolžna spoštovati načel preglednosti in nediskriminatornosti, ker naj bi ta veljala le za storitve, ki se izvajajo v sklopu univerzalne storitve. Agencija ugotavlja, da kot izhaja iz določil 32. recitala in 12. člena Poštne direktive, 35. člena ZPSto-2 in tudi sodbe sodišča Evropske unije št. C 357/07, vprašanje ali spada storitev poslovno pismo v sklop univerzalne storitve ne vpliva na dolžnosti izvajalca univerzalne storitve iz četrtega odstavka 35. člena ZPSto-2, saj se ta nanaša na izvajalce univerzalnih storitev in ne na univerzalne storitve. Kot je izrecno navedla tudi Evropska komisija v svojem mnenju, veljajo obveznosti, ki izhajajo iz 5. alineje 12. člena Poštne direktive (katere korelat je četrti odstavek 35. člena ZPSto-2), med drugim tiste, ki govorijo o spoštovanju načela preglednosti in nediskriminacije, za vse storitve, če izvajalec univerzalnih storitev uporablja posebne tarife poleg standardnih storitev oziroma tarif. Kot dalje navaja Evropska komisija, to v praksi pomeni, da morajo biti vsem skupinam uporabnikov, ki jih omenja ta določba (npr. združevalci, pošiljatelji masovne pošte, zlasti pa posamezni uporabniki in srednja ter mala podjetja, ki pošiljajo pošto pod podobnimi pogoji) vnaprej (javno) znani vsi pogoji in posebne tarife. Namen 12. člena Poštne direktive, ki ga povzema tudi mnenje Komisije in katerega določila so prenesena v slovenski pravni red s 35. členom ZPSto-2, je torej širši, to je preprečiti netransparentno in diskriminatorno uporabo posebnih tarif in pogojev, ki jih izvajalec univerzalne storitve uporablja za storitve za posamezne skupine uporabnikov (npr. podjetja). To pa pomeni, da 35. člen ZPSto-2 kljub naslovu člena te zahteve ne omejuje le na univerzalne storitve, ki se izvajajo po enotni ceni na vsem ozemlju vsem uporabnikom, temveč ta velja tudi za storitve, ki so pod posebnimi tarifami in pogoji namenjene le določeni skupini uporabnikov. Navedeno smiselno izhaja tudi iz osnutka poročila ERGP o dostopu do poštnega omrežja in elementov poštnе infrastrukture (*ERGP REPORT on "access" to the postal network and elements of postal infrastructure, avgust 2012*⁹), v katerem je v poglavju pod naslovom *Part 2, Article 12, 5: Non-discriminatory access conditions to special tariffs, 2: Quantity rebates* (str. 40), navedeno, da so nekateri izvajalci univerzalne storitve (t.i. *incumbent*¹⁰) oblikovali nove namenske storitve za majhna in srednje velika podjetja pod posebnimi pogoji, za katere pa prav tako veljajo principi načel preglednosti in nediskriminacije.

⁹ Vir: ec.europa.eu/internal_market/ergp/docs/consultations/report_access_postal_en.pdf, dostop na dan 4.10.2012

¹⁰ t.j. bivši monopolist ali operater s prevladujočim položajem

Posledično ni mogoče slediti navedbi Pošte Slovenije, da za storitev poslovnega pisma ne veljajo določila četrtega odstavka 35. člena ZPSto-2 in da se tako 12. člen Direktive, kot tudi 35. člen ZPSto-2 nanašata le na izvajanje storitev iz nabora univerzalne storitve. Kot že pojasnjeno, se citirana norma jasno nanaša na izvajalca univerzalne storitve, ki uporablja posebne tarife za določene skupine uporabnikov (na primer za storitve za podjetja – kot je tudi v konkretnem primeru). V nasprotju s prvim odstavkom 35. člena ZPSto-2, ki se nanaša na univerzalne storitve na splošno, se četrti in tudi drugi odstavek tega člena nanašata na izvajalce univerzalne storitve.

Navedbe Agencije potrjuje tudi mnenje Evropske komisije, v katerem ta izrecno navaja, da se 5. alineja 12. odstavka citirane Direktive, ki je korelat četrtega odstavka 35. člena ZPSto-2, ne uporablja samo za storitve znotraj obsega univerzalne storitve izvajalca univerzalne storitve, temveč za vse storitve, kjer izvajalec univerzalne storitve uporabi posebne tarife glede na standardne cene (npr. poslovno pismo). Evropska komisija tako glede vprašanja, ali mora izvajalec univerzalne storitve vse storitve ponuditi pod enakimi pogoji tudi fizičnim osebam kot ostalim uporabnikom poštne storitve (nediskriminatornost) ter ali mora poleg cene teh storitev objaviti tudi vse pogoje in način dostopa do teh storitev (preglednost), zavzema stališče, da predmetne zahteve izhajajo iz četrtega odstavka 35. člena ZPSto-2, saj iz 5. alineje 12. člena Direktive jasno izhaja, da mora izvajalec univerzalne storitve, kadar uporablja posebne tarife (npr. zaradi prihranka stroškov), te v skladu s principi transparentnosti in nediskriminacije uporabiti tako na nivoju cen, kot tudi na nivoju povezanih pogojev (pri čemer se Evropska komisija sklicuje tudi na sodbo Sodišča EU Vedat Deniz št. C-287/06 in C292/06). Zaključek mnenja Evropske komisije tako je, da morajo biti vsi pogoji za pridobitev posebnih tarif vnaprej javno znani vsem uporabnikom, ki pošiljajo pod podobnimi pogoji, zahteve 5. alineje 12. člena Direktive, ki zagotavljajo transparentnost in nediskriminatornost, pa se uporabijo za vse storitve, kjer se uporabijo posebne tarife (t.j. drugačne od standardnih storitev) izvajalca univerzalne poštne storitve.

Pošta Slovenije v izjasnitvi v zvezi s tem navaja, da Komisija govori o posebnih tarifah za univerzalne storitve, vendar navedenemu iz zgoraj navedenih razlogov ni mogoče slediti. Kot je navedla Komisija v predmetnem mnenju, gre za posebne tarife, ki jih uporablja izvajalec univerzalne storitve, kar izhaja tudi iz sodbe C-357/07, v kateri je sodišče EU, skladno s prakso, ki jo je zastavilo v sodbi C-320/91, navedlo, da izjema ne velja za posamezne storitve, ki jih je mogoče ločiti od storitve, ki je v javnem interesu, vključno s storitvami, ki izpolnjujejo posebne potrebe gospodarskih subjektov. Pošta Slovenije v zvezi s tem dalje navaja, da navedeno stališče iz sodbe C-357/07 ne izhaja, saj naj bi ta reševala le vprašanje (ne)oprostitve plačila davka. Agencija ugotavlja, da je treba, čeprav je bila razlaga v citirani sodbi podana v kontekstu tolmačenja 132(1) člena Šeste direktive o DDV, kot je v mnenju izrecno poudarila tudi Komisija sama, pri razlaganju 5. alineje 12. člena Poštne direktive upoštevati pravno utemeljitev SEU, ki med drugim navaja, da tudi iz 15 recitala Direktive 97/67 izhaja, da možnost individualnega dogovarjanja s strankami v svojem bistvu že *a priori* ni skladna z načelom univerzalnega izvajanja storitev (uvodna določba 48 sodbe). Iz tega je mogoče skleniti, da se individualni dogovori in posebne tarife (drugi in četrti odstavek 35. člena ZPSto-2) nanašajo na vse storitve, ki jih pod temi pogoji opravlja izvajalec univerzalne storitve. V zvezi s tem posledično ni mogoče slediti navedbam Pošte Slovenije, da se citirana sodba oziroma določba Poštne direktive nanaša le na posebne tarife pri izvajanju univerzalne storitve, ki niso individualno dogovorjene, temveč enake za vse, ki izpolnjujejo določene pogoje, saj 35. člen ZPSto-2 izrecno dopušča sklepanje individualnih dogovorov ter uporabo posebnih tarif in pogojev, ne izvzema pa pri tem obveznosti spoštovanja načel transparentnosti in nediskriminacije.

Kot dalje izhaja iz mnenja Komisije, posebne tarife ne zadovoljujejo javnega interesa, ampak le posebne potrebe določenih uporabnikov. Agencija pri tem zavzema stališče, skladno z mnenjem Evropske komisije, da je treba posebne tarife razumeti kot tarife, ki jih prizna izvajalec univerzalne storitve in se razlikujejo od dejanskih tarif, ki jih sicer uporablja, in ki se uporabijo oziroma priznajo različnim kategorijam uporabnikov (kot so našteje tudi v četrtem odstavku 35. člena ZPSto-2, pri čemer ta seznam ni izčrpen). Navedeno pomeni, da citirani odstavek dopušča, da izvajalec univerzalne storitve določeno storitev, s katero zadovoljuje le potrebe te skupine (npr. podjetij), izvaja po posebni tarifi in z njimi povezanimi pogoji, vendar mora pri tem spoštovati načelo preglednosti in nediskriminacije. V konkretnem primeru je Pošta Slovenije uporabila posebne tarife in pogoje za podjetja. Na tej podlagi je tako mogoče zaključiti, da spoštovanje preglednosti in nediskriminacije velja tudi za storitev poslovno pismo, saj se ta izvaja po posebnih tarifah, poslovnim uporabnikom, pod pogojem minimalno 10.000 pisem letno, kar pomeni, da gre za situacijo, ki jo ureja četrti odstavek 35. člena ZPSto-2. Tovrstni pogoji pri univerzalni storitvi (npr. pri standardnem pismu) niso dopustni, saj se mora ta izvajati vsem ne glede na količino prenesenih pošilk, to pa obenem pomeni, da se četrti odstavek 35. člena ZPSto-2 nanaša na storitve, ki se ne izvajajo pod pogoji univerzalne storitve, zaradi česar navedbam Pošte Slovenije ni mogoče slediti. Posledično ni mogoče slediti niti navedbam Pošte Slovenije, da so posebne tarife že sedaj transparentno in nediskriminatorno urejene v Splošnih pogojih izvajanja univerzalne storitve, saj te glede na četrti odstavek 35. člena ZPSto-2 niso izključujoče narave.

Pošta Slovenije v zvezi s tem navaja, da tudi iz sodbe SEU v združenih zadevah od C-287/06 do C-292/06 izhaja, da posebne tarife pokrivajo posebne stroške, povezane z izvajanjem univerzalne storitve. Agencija ugotavlja, da glede na to, da Poštna direktiva in ZPSto-2 uporabe posebnih tarif ne vežeta na univerzalno storitev, navedenemu ni mogoče slediti. Posebna tarifa je praviloma pogojena z določenim prihrankom izvajalca pri izvajanju storitve, ta prihranek pa je lahko le posledica posebnih pogojev, pod katerimi se storitev izvaja. Kot je bilo že pojasnjeno, je poslovno pismo storitev, ki se izvaja določeni skupini uporabnikov, po drugačni ceni in z njimi povezanih pogojih (minimalne letne količine, omejitve točk dostopa, roki prenosa...). Ti pogoji v končni posledici lahko pomenijo prihranek stroškov, ki bi jih sicer Pošta Slovenije imela s standardno storitvijo (npr. standardno pismo), katere izvajanje s takimi pogoji ni pogojevano, kar pa pomeni, da se posebne tarife nanašajo na vse storitve, ki jih izvaja izvajalec univerzalne storitve.

Kot namreč določa drugi odstavek 35. člena ZPSto-2, uporaba enotne tarife ne izključuje pravice izvajalca univerzalne storitve, da glede cena sklepa individualne pogodbe z uporabniki in pravice, da uporablja posebne tarife (na primer za storitve za podjetja). Vendar čim izvajalec univerzalne storitve (Pošta Slovenije) sklepa individualne dogovore ali uporabi posebne tarife in z njimi povezane pogoje, s katerimi omeji dostop do storitve vsem uporabnikom (npr. minimalna količina), univerzalna storitev izgubi lastnost univerzalne storitve, saj se ta ne zagotavlja več v skladu s prvim odstavkom 35. člena ZPSto-2 po enaki tarifi vsem uporabnikom na celotnem ozemlju Republike Slovenije, temveč po posebnih pogojih in tarifah glede na standardne tarife.

Gre torej za izjemo od izvajanja univerzalne storitve, ki jo izrecno ureja (dopušča) četrti odstavek 35. člena ZPSto-2, ki pa obenem prepoveduje diskriminacijo posameznih uporabnikov, ki pošiljajo pošto pod podobnimi pogoji (kot so minimalna letna količina 10.000 kosov, posebne oznake na kuverti, oznaka naslova pošiljatelja), v konkretnem primeru vseh fizičnih oseb, ki niso registrirane za opravljanje gospodarske dejavnosti. Četrti odstavek 35. člena ZPSto-2 namreč izvajalcu univerzalne storitve ne dopušča, da bi posebne tarife in z njimi povezane pogoje odtegoval skupinam uporabnikov glede na njihov statusnopravni položaj, temveč izrecno določa, da morajo biti posebne tarife in z njimi povezani pogoji na voljo vsem uporabnikom, zlasti posameznim uporabnikom, ki pošiljajo pošto pod podobnimi

pogoji. Agencija ugotavlja, da s takšno diverzifikacijo oziroma modificiranjem Pošta Slovenije dejansko odteguje to storitev določenim skupinam uporabnikov, kar pa je v popolnem nasprotju s Poštno direktivo, kot tudi s 35. členom ZPSto-2 ter načelom nediskriminacije.

Kot določajo 17. točka prvega odstavka 42. člena Zakona o davku na dodano vrednost (Ur. l. RS, št. 13/2011-UPB3, 18/2011, 78/2011, 38/2012, 40/2012-ZUJF; v nadaljevanju: ZDDV-1), 5. točka 44. člena ZDDV-1 in drugi odstavek 70.a člena Pravilnika o izvajanju davka na dodano vrednost (Ur. l. RS, št. 141/2006 s sprem.; v nadaljevanju: Pravilnik), so storitve iz nabora univerzalne storitve oproščene plačila DDV. Kot izrecno določa drugi stavek 17. točke prvega odstavka 42. člena ZDDV-1, se oprostitev ne nanaša na storitve in z njimi neposredno povezane dobave blaga, ki jih izvajalci univerzalne poštne storitve opravijo v skladu s pogoji, o katerih je bilo z uporabniki teh storitev posebej dogovorjeno. Smiselno enako določa tudi 70.a člen Pravilnika, po katerem se oprostitev plačila DDV ne nanaša na storitve in z njimi neposredno povezane dobave blaga iz 17. točke prvega odstavka 42. člena ZDDV-1, kadar je izpolnjen vsaj eden izmed dveh pogojev, in sicer da je njihova izvedba posledica individualnega dogovora o vsebini pogodbe ali pa je njihova izvedba dogovorjena na podlagi splošnih pogojev, ob hkrati dogovorjenih drugačnih pogojih prenosa ali po nižjih cenah, kot so sicer v skladu z enotno tarifo na podlagi zakona, ki ureja poštne storitve, dostopne drugim uporabnikom.

Kot je Agencija pojasnila že zgoraj, 35. člen ZPSto-2 daje možnost, da izvajalci univerzalne storitve sklepajo individualne pogodbe z uporabniki, kot tudi uporabljajo za posamezne skupine uporabnikov posebne tarife ter z njimi povezane pogoje. To pa obenem pomeni, da se storitev ne zagotavlja več pod pogoji, ki jih za univerzalne storitve določa ZPSto-2. Glede na ZDDV-1 in 2. alinejo drugega odstavka 70.a člena Pravilnika, takšne storitve zato avtomatično niso več oproščene plačila DDV, ker se opravijo po posebnih (nižjih) tarifah in drugačnih pogojih prenosa, o katerih je bilo z uporabniki teh storitev lahko tudi posebej dogovorjeno. Iz tega sledi, da se storitve izvajajo pod drugačnimi pogoji kot univerzalna storitev (npr. minimalna letna količina), kar pa ne pomeni, da zanje določila tretjega odstavka člena (ki določa obveznost spoštovanja načel preglednosti in nediskriminacije pri tarifah, kot tudi z njimi povezanimi pogoji), ne veljata. Ravno nasprotno, v skladu z namenom Poštne direktive in ZPSto-2 je možnost izvajalca univerzalne storitve, da izvaja poštne storitve po posebnih tarifah in pogojih ter glede njih sklepa individualne pogodbe, vendar pa mora pri tem spoštovati zgoraj navedeni načeli. Navedeno pomeni, da lahko Pošta Slovenije skladno z ZPSto-2 uporablja posebne tarife in pogoje, s katerimi ustvarja različice storitve standardno pismo ali drugih storitev iz nabora univerzalne storitve, mora pa pri tem ravnati skladno z ZPSto-2 in namenom Poštne direktive, tako da so vsi pogoji za pridobitev posebnih tarif vnaprej javno znani vsem uporabnikom, ki pošiljajo pošto pod podobnimi pogoji.

Na podlagi navedenega Agencija od Pošte Slovenije na podlagi 64. člena in 1. točke prvega odstavka 65. člena ZPSto-2 zahteva, da v roku 15 dni od vročitve te odločbe odpravi kršitev četrtega odstavka 35. člena ZPSto-2 in glede storitve poslovno pismo oblikuje in objavi pogoje za sprejem poslovnih pisem, ki bodo skladni s tretjim in četrtem odstavkom 35. člena ZPSto-2, kar pomeni, da bo storitev poslovno pismo na voljo vsem uporabnikom, zlasti posameznim uporabnikom, kot tudi da javno objavi vse pogoje in način dostopa do storitve poslovno pismo, tako da bodo ti dostopni vsakomur.

Navedeni zahtevi Agencije pomenita, da (1) Pošta Slovenije storitev poslovno pismo ponudi po posebnih tarifah in z njimi povezanimi pogoji vsem uporabnikom, ki pošiljajo pošto pod podobnimi pogoji, torej tudi fizičnim osebam, ki nimajo registrirane dejavnosti (in ne samo pravnim osebam in tistim fizičnim osebam, ki imajo registrirano dejavnost), kar pomeni, da mora tarife za poslovno pismo skupaj s povezanimi pogoji enako uporabljati med različnimi

APEK

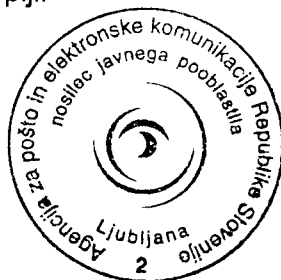
tretjimi strankami ter med tretjimi strankami in izvajalci univerzalne storitve, ki izvajajo enakovredne storitve, tako da bodo na voljo vsem uporabnikom, zlasti posameznim uporabnikom ter malim in srednjim podjetjem, ki pošiljajo pošto pod podobnimi pogoji (načelo nediskriminatornosti) in (2), da poleg tega, da v ceniku javno objavi tarife za storitev poslovno pismo, v svojih splošnih pogojih javno objavi tudi vse pogoje za dostop do te storitve (minimalna količina, roki prenosa, točke dostopa, mere, dovoljena masa, predpriprava in oprema pošiljk, vključno s posebnimi oznakami ter vsemi ostalimi pogoji, kot na primer pogoji za pridobitev popustov), kot tudi določila tipske pogodbe o poslovnem sodelovanju za storitev poslovno pismo, saj morajo biti tarife in z njimi povezani pogoji na tretjega odstavka 35. člena ZPSto-2 za vse enaki in pregledni (načelo preglednosti). Agencija je za odpravo navedenih nepravilnosti oziroma kršitev načel preglednosti in nediskriminacije določila rok 15 dni, ki začne teči od vročitve odločbe dalje, saj je ta glede na zahtevano sorazmeren in primeren rok za doseg tega cilja.

Agencija je na tej podlagi odločila tako, kot izhaja iz 1. in 2. točke izreka.

V tem postopku stroški postopka niso nastali, zato je Agencija odločila tako kot izhaja iz 3. točke izreka.

Pravni pouk:

Zoper odločbo je mogoče sprožiti upravni spor v roku 30 dni od njene vročitve. Upravni spor se sproži s tožbo, ki se vloži neposredno pri Upravnem sodišču Republike Slovenije ali pa se sodišču pošlje po pošti. Tožbi je treba priložiti tudi po en prepis ali kopijo tožbe in prilog za toženca, če je kdo prizadet z odločbo, pa tudi zanj, priložiti pa je potrebno to odločbo v izvirniku, prepisu ali kopiji.

Pooblaščen oseba agencije:
mag. Rajko Jerenec

Vročiti: - Pošta Slovenije d.o.o., Slomškov trg 10, 2500 Maribor, v skladu z ZUP